

Uzasadnienie

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie

z dnia 31 października 2016 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz

zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. 2016 poz. 353).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. z 2015 r., poz. 525) i może być przedmiotem opiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019 (zwany dalej Obszarem), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzono decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669; Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33/146 z 08.02.2011). Aktualny status prawny, powierzchnia obszaru oraz jego współrzędne geograficzne określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/69 z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia ósmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2014)9072).

Obszar ten obejmuje porośnięte lasem wapienne wzgórze (zwane Kamienną Górą) w miejscowości Dąbrowa (gmina Zaklików, powiat stalowowolski), znajdujące się w strefie krawędziowej pomiędzy Wyżyną Lubelską (Wzniesienia Urzędowskie) i Kotliną Sandomierską. Występuje tu dąbrowa świetlista, grąd subkontynentalny i leśne zbiorowiska zastępcze z sosną oraz brzozą. Obszar otoczony jest przez pola uprawne, młodniki sosnowe oraz zabudowania wsi Dąbrowa.

Jako przedmiot ochrony Obszaru jego Standardowy Formularz Danych (SDF) wymienia się: 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),*91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) i 4068 Dzwonecznik wonny *Adenophora lilifolia*.

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019, został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.). Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się 3.04.2015 r. w ramach realizacji projektu 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D „Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów

ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych przeprowadzono inwentaryzację i ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony. Dokonana w trakcie prac terenowych ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wykazała:

- 1) dla siedliska 8210 niewłaściwy stan zachowania (U1). Siedlisko to na terenie obszaru Natura 2000 reprezentowane jest przez zespół zanokcic - murowej i skalnej *Asplenietum rutae-murariae-trichomanis* (= *Asplenietum trichomano-rutae-murariae*), porastającego ostańce skalne, które są punktowo rozmieszczone w obrębie obszaru Natura 2000. Jest ono stosunkowo łatwe do wyróżnienia i tworzy charakterystyczne zielone „oazy” w szczelinach skalnych. Do głównych zagrożeń należy boczne zacienienie, które powodują rosnące w bliskiej odległości drzewa i krzewy.
- 2) dla siedliska 9170 niewłaściwy stan zachowania (U1). Siedlisko to w obszarze reprezentuje podtyp: 9170-2 – Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*). Drzewostany tu tworzy dąb szypułkowy *Quercus robur*, gatunkami domieszkowymi są: grab *Carpinus betulus*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, klony – zwyczajny *Acer platanoides* i jawor *A. pseudoplatanus*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* oraz sztucznie wprowadzona sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i mieszańce międzygatunkowe modrzewia *Larix*. Lokalnie, w miejscach wilgotnych pojawiają się wiązy: szypułkowy *Ulmus laevis* i górski *U. glabra*. Warstwę krzewów tworzy przeważnie leszczyna zwyczajna *Corylus avellana* oraz odnawiający się grab. Runo w zależności od żyzności i wilgotności gleby, wieku i zróżnicowania przestrzennego drzewostanu oraz warunków świetlnych wykazuje znaczne zróżnicowanie tak pod względem składu gatunkowego jak i struktury. Z gatunków typowych dla grądów występują tu m.in.: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*, kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, nercznica samcza *Dryopteris filix-mas*, podagrycznik zwyczajny *Aegopodium podagraria*, przytulia Schultesa *Galium schultesii*. W płatach zacienionych w runie wzrasta udział ilościowy gatunków ogólnoleśnych, jak: szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa* czy konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*. Lokalnie w większych ilościach pojawia się kopytnik *Asarum europaeum* oraz jeżyny *Rubus* sp. Warstwa mszysta grądów jest słabo rozwinięta, a jej zwarcie nie przekracza 5%. Głównym gatunkiem jest tu żurawiec falisty *Atrichum undulatum*. Grądy w obszarze cechuje niewielki udział starodrzewia. Dominują drzewostany juwenilne. Wiele płatów w wyniku silnego udziału graba i klonów w II piętrze drzewostanu cechuje znaczne zacienienie dna lasu, co objawia się skrajnie ubogim runem i jego zwarcie poniżej 10%. Grądy w obszarze należy określić jako zbiorowisko regenerujące. W Obszarze stwierdzono dwie zróżnicowane siedliskowo i wilgotnościowo postacie grądów w randze podzespołów: grąd typowy *Tilio-Carpinetum typicum* – najszerszej rozpowszechniony, któremu odpowiada wyżej przedstawiona charakterystyka oraz grąd miodownikowy *Tilio-Carpinetum melittetosum* – występują tu obok siebie przedstawiciele z różnych zbiorowisk roślinnych od typowo leśnych, po okrajkowe. Pojawiają się tu również gatunki ciepło- i światłolubne jak: dzwonek brzoskwiolistny *Campanula persicifolia*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, konwalia majowa *Convallaria majalis* i pszeniec gajowy *Melampyrum nemorosum*. Upodabnia się tym samym do świetlistych dąbrów, jednak granica między oboma zbiorowiskami leśnymi jest płynna i w terenie często płaty te tworzą mozaikę bardzo trudną do interpretacji. Grądy w obszarze cechuje brak starodrzewia, niewielki zapas ogólny martwego drewna i niemal zupełny brak drewna martwego wielkowymiarowego (w postaci leżącej i stojącej kłody) oraz znaczny udział sosny w drzewostanie.

- 3) dla siedliska *91I0 niewłaściwy stan zachowania (U1). Siedlisko to reprezentowane jest w obszarze przez podtyp: 91I0-1 Świetlista dąbrowa *Potentillo albae-Quercetum*. Reprezentują ją trzy- i czterowarstwowe zbiorowiska leśne. Drzewostany w zależności od miejsca są dębowe, dębowo-brzozowo-sosnowe lub sosnowo-dębowe. Ich zwarcie wynosi od 60-80%. W domieszce pojawiają się: klon zwyczajny *Acer platanoides* i grab *Carpinus betulus*. Podszyt oprócz podrostu drzew buduje głównie leszczyna *Corylus avellana* i trzmielina brodawkowata *Euonymus verrucosa*, którym towarzyszą m.in. szakłak pospolity *Rhamnus cathartica*, berberys pospolity *Berberys vulgaris*, głogi *Crataegus* sp., jałowiec zwyczajny *Juniperus communis* oraz obfity podrost drzew, głównie klon jawor *Acer pseudoplatanus* i grab. Zwarcie tej warstwy jest duże, w zależności od miejsca waha się od 50 do 70%. Runo w miejscach nasłonecznionych jest bujne przy czym jego zróżnicowanie zwiększa się wraz ze spadkiem niwelacji terenu. W najbogatszych płatach liczną grupę stanowią gatunki charakterystyczne dla zespołu *Potentillo albae-Quercetum* oraz wyższych jednostek syntaksonomicznych – związku *Potentillo albae-Quercion petraeae* i rzędu *Quercetalia pubescenti-petraeae*. Należą do nich: bukwinica zwyczajna *Betonica officinalis*, dziurawiec skapolistny *Hypericum montanum*, pięciornik biały *Potentilla alba*. Towarzyszą im gatunki charakterystyczne dla klasy *Querco-Fagetea* i związku *Fagetalia sylvaticae*. Istotnym elementem runa dąbrów są światłolubne gatunki związane z okrajkami klasy *Trifolio-Geranietaea sanguinei*, m.in.: koniczyna dwukłosa *Troifolium alpestre*, czyścica storzyszek *Clinopodium vulgare*, gorysz siny *Peucedanum cervaria*, groszek czerniejący *Lathyrus niger*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, przytulia właściwa *Galium verum*, pszeniec gajowy *Melampyrum nemorosum*. Z gatunków towarzyszących znaczący udział w runie mają m.in.: kłosownica pierzasta *Brachypodium pinnatum*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, pszeniec gajowy *Melampyrum nemorum* i przedstawiciele rodzaju dzwonek *Campanula*, zwłaszcza jednostronny *Campanula rapunculoides*, pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*. Wiosną obficie występują – pierwiosnka lekarska *Primula veris*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus* i fiołki *Viola* sp. Lokalnie pojawia się borówka czernica *Vaccinium myrtillus*. Interesująca jest grupa gatunków ściśle chronionych: miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia*, buławik czerwony *Cephalanthera rubra* i wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*. W wyniku znacznego udziału podrostu drzew i rozwoju krzewów wzrasta zacienienie dna lasu. W efekcie następuje stopniowa utrata powierzchni dąbrów. W runie wciąż licznie występują gatunki światłolubne i ciepłolubne, jednak na skutek znacznego zacienienia ich udział ilościowy i jakościowy będzie mały. Prześwietlenie w wyniku przerzedzenia podszytu wpłynie na polepszenie warunków świetlnych w dolnych warstwach lasu. Pozwoli to na zachowanie dotychczasowej powierzchni siedliska oraz poprawę jego struktury i funkcji. Pod względem fitosocjologicznym płaty świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum* występujące w Obszarze reprezentują odmianę mazowiecko-małopolską.
- 4) dla Dzwonecznika wonnego *Adenophora liliifolia* stan populacji (złożonej z 3 subpopulacji = stanowiska I, II i III) w całym obszarze oceniono jako właściwy (FV), stan siedliska - jako niezadowolający (U1), przez co ogólna ocena stanu ochrony jest niezadowolająca (U1). Według krajowego monitoringu gatunku stanowisko w Obszarze jest jedynym w województwie podkarpackim. Populacja tego gatunku w Dąbrowie koło Zaklikowa PLH180019 szacowana była na powyżej 70 osobników (Rapa i in. 2011) / 77 kęp (Rapa 2012). Było to jednocześnie jedno z 5 stanowisk na 18 objętych monitoringiem, na którym stwierdzono ślady chorób lub żerowania szkodników na dzwoneczniku wonnym (Rapa i in. 2011). Pomimo zajmowania znacznej powierzchni w obszarze Natura 2000, populacja jest przedzielona płatami

siedliska o warunkach uniemożliwiających kolonizację i wzajemne krzyżowanie się części osobników (Rapa i in. 2011). Główna subpopulacja licząca 66 osobników oddzielona była wówczas od pozostałych subpopulacji (tworzonych przez 1-5 osobniki) płatami zdegenerowanej dąbrowy świetlistej, znacznie zarośniętymi leszczyną pospolitą (Rapa i in. 2011). Ocienienie ze strony drzew i krzewów wynosiło do 80%. Do głównych zagrożeń zaliczono: duże natężenie sukcesji biocenotycznej oraz ekspansję krzewów, głównie leszczyny i trzmieliny brodawkowatej co groziło spadkiem liczebności populacji i zwiększeniem prawdopodobieństwa ekstynkcji gatunku na tym stanowisku (Rapa i in. 2011, Rapa 2012). Przeprowadzone badania na potrzeby PZO w dniach 17 i 31 sierpnia 2015 r. wykazały 66 osobników, w tym 36 generatywnych, co dowodzi o trwałości populacji w Obszarze. Stanowisko nr II z 57 stwierdzonymi osobnikami jest tożsame ze stanowiskiem głównej subpopulacji liczącej w 2009 r. 66 osobników, o której wspomina Rapa (2011). Nieco mniejsza liczba osobników stwierdzona na tym stanowisku w 2015 r. nie oznacza pogorszenia się stanu populacji. Fluktuacja liczebności jest czynnikiem naturalnym w przypadku każdego gatunku rośliny czy zwierzęcia. Dodatkowo w lecie 2015 r. na terenie kraju zanotowano długotrwałą suszę i wysokie temperatury. Istnieje zatem duże prawdopodobieństwo, że niektóre osobniki mogły uschnąć lub ich wzrost został zahamowany, a przez to nie zostały dostrzeżone. Łączna liczba 66 osobników stwierdzona w Obszarze w 2015 r. jest zbliżona do kilkudziesięciu osobników wymienionych w SDF oraz ok. 70 osobników / 77 kęp stwierdzonych w 2009 (Rapa 2011, 2012).

Posługując się symbolami kodów zagrożeń (zgodnymi z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1”, opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, dostępną pod adresem internetowym <http://natura2000.gdos.gov.pl/strona/nowy-element-3>), zdefiniowano zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zapisując je w kolejności alfabetycznej symbolu, w opisie wskazując ich zakres. Biorąc pod uwagę stanowisko Ministra Środowiska z dnia 13 sierpnia 2015 r. (pismo znak: DP-074-60/30110/15/JJ), zgodnie z którym podstawowym sposobem ochrony siedlisk w obszarach Natura 2000 jest zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych i jedynie niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna może stanowić zagrożenie dla przedmiotów ochrony, w przypadku jeżeli obecnie gospodarka leśna co do zasady prowadzona jest prawidłowo, zagrożenie może być zakwalifikowane wyłącznie jako zagrożenie potencjalne. Biorąc powyższe pod uwagę, dla siedliska 9170 jako zagrożenie istniejące wymieniono wyłącznie pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych. Wśród potencjalnych wymieniono natomiast kwestie związane z hodowlą i użytkowaniem drzewostanu (w odniesieniu do obecności gatunków niezgodnych z siedliskiem, niewystarczającego udziału martwego drewna i wieku drzewostanu - wymagające podjęcia działań ochronnych) oraz wystąpienie gradacji patogenów (grzybów, szkodników wtórnych – gdzie podjęcie działań ochronnych na chwilę obecną nie jest wymagane). W przypadku siedliska 9110* i dzwonecznika wonnego wśród istniejących zagrożeń wymieniono występowanie procesu sukcesji wtórnej i międzygatunkowej konkurencji, co objawia się zbyt dużym zwarcie podszytu i koron drzew skutkującym ograniczeniem dostępu światła do dna lasu co negatywnie wpływa na rozwój gatunków światło- i ciepłolubnych oraz nasadzenia obcych ekologicznie i geograficznie drzew. Jako zagrożenie istniejące dla siedliska 9110 jako zagrożenie istniejące wymieniono również pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych oraz obce gatunki inwazyjne. Wśród potencjalnych zagrożeń, podobnie jak w przypadku siedliska 9170 wymieniono kwestie związane z hodowlą oraz użytkowaniem drzewostanu.

Jako cele działań ochronnych wskazano:

- 1) W stosunku do siedliska 8210 zachowanie siedliska i utrzymanie go w stanie niepogorszonym (U1) poprzez zmniejszenie zacienienia.
- 2) W stosunku do siedliska 9170 utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym (U1), wzrost udziału drzew biocenotycznych oraz zachowanie powierzchni siedliska (2,2 ha).
- 3) W stosunku do siedliska*91I0 jest to osiągnięcie właściwego stanu ochrony poprzez zachowanie dotychczasowej powierzchni siedliska (1,72 ha), w tym: występowanie gatunków charakterystycznych dla siedliska na poziomie około 70% transektu, gatunków ciepłolubnych na poziomie min. 20%, zwarcie podszytu nie przekraczające 30%, poprawa warunków świetlnych, powstrzymanie procesu gładowienia oraz redukcja biomasy runa poprzez wykoszenie.
- 4) W stosunku do 4068 Dzwonecznika wonnego jest zachowanie możliwie licznej populacji dzwonecznika wonnego (tj. liczebność populacji na poziomie min. 60 osobników, w tym 50% generatywnych) oraz osiągnięcie właściwego stanu siedliska gatunku poprzez poprawę warunków świetlnych i eliminację gatunków konkurencyjnych oraz zachowanie minimalnej powierzchni siedliska 1,5 ha.

Do głównych działań ochrony czynnej zaliczono:

- 1) dla całej powierzchni obszaru Natura 2000 Dąbrowa koło Zaklikowa likwidację niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* poprzez wrywanie roślin w okresie wegetatywnym lub też innymi metodami pozwalającymi na osiągnięcie wyznaczonego celu eliminację gatunku.
- 2) dla wszystkich przedmiotów zaplanowano działania informacyjne polegające na oznakowaniu granic obszaru 2 tablicami informacyjnymi oraz ich doraźną wymianę i/lub konserwację, przy czym oznakowanie należy przeprowadzić w 1-3 rok obowiązywania planu, a utrzymanie i konserwację przez pozostały okres obowiązywania planu.
- 3) dla wszystkich przedmiotów zaplanowano działania edukacyjne polegające na: ustawieniu tablic informacyjnych o obszarze, wydaniu materiałów edukacyjnych oraz zorganizowaniu wykładów i prelekcji celem popularyzacji wiedzy o obszarze.
- 4) dla siedliska 8210 zaplanowano zachowanie siedliska, poprzez zapobieganie nadmiernemu zacienieniu poprzez wycinkę wszystkich drzew i krzewów rosnących w odległości 2 m od bloku skalnego z usunięciem pozyskanej biomasy (w tym gałęzi) z terenu Obszaru.
- 5) dla siedliska 9170 w celu utrzymania bogactwa runa i zróżnicowania florystycznego gładów zaproponowano preferowanie wykonywania zabiegów trzebieży w I i IV kwartale roku, czyli okresie jesienno-zimowy. Ponadto zaplanowano zwiększenie bioróżnorodności poprzez pozostawianie na powierzchni podczas trzebieży zamierających i dziuplastych drzew oraz unaturalnienie składów odnowieniowych w oparciu o gatunki rodzime, zgodne z typem siedliska.
- 6) dla siedliska *91I0 zaplanowano poprawienie warunków świetlnych w runie poprzez redukcję podszytu – działanie zmierzające do zmniejszenia ilości podszytu na całej powierzchni do poziomu 80 % obejmujące usuwanie w szczególności graba, lipy, klonu, jawora, leszczyny i trzmieliny. Uzyskaną masę należy usunąć z powierzchni siedliska. Poprawienie struktury runa poprzez wykaszanie runa – działanie zmierzające do przywrócenia właściwego stanu siedliska, polegające na ograniczaniu nadmiernie rozwiniętej roślinności runa i wywiezieniem uzyskanej masy z Obszaru oraz utrzymanie bogactwa runa i zróżnicowania florystycznego dąbrów poprzez preferowanie wykonania zabiegów trzebieży w I i IV kwartale roku, czyli w okresie jesienno-zimowym. Ponadto zaplanowano eliminację gatunków drzew niezgodnych z siedliskiem a mogących w przyszłości zacieniać runo jak sadzonki i podrost buka, oraz sosny i daglezi.

- 7) dla 4068 Dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia* uznano, że działania zaplanowane dla siedliska przyrodniczego *91I0 są wystarczające.

Zaplanowany w ramach planu zadań ochronnych monitoring pozwoli na ocenę skuteczności działań ochronnych oraz stanu zachowania przedmiotów ochrony. Miejsce realizacji działań ochronnych w obszarze Natura 2000 wskazano zgodnie z podziałem ewidencyjnym działek. Planowane w ramach planu zadań ochronnych zadania ochronne, w trybie roboczym zostały przedstawione Zespołowi Lokalnej Współpracy.

W planie zadań ochronnych zarekomendowano wskazanie do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaklików, polegające na odstąpieniu od lokalizacji zabudowy oraz obiektów infrastruktury technicznej w granicach obszaru Natura 2000, ponieważ działania takie mogą spowodować pogorszenie stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz ograniczyć możliwość zwiększenia powierzchni siedlisk i gatunków.

Dane zebrane na potrzeby przedmiotowego planu zadań ochronnych są wystarczające do zaplanowania działań ochronnych, w związku z czym nie ma obecnie przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla Obszaru.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. Komunikacja z zainteresowanymi stronami w procesie przygotowania projektu PZO dla Obszaru opierała się o stronę internetową RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>. Zamieszczano tam informacje o projekcie 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D, postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań oraz obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dn. 20 maja 2015 r. o rozpoczęciu opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019. Obwieszczenie ukazało się również w prasie lokalnej – Gazeta Wyborcza 22 maja 2015 r. Zostało także wywieszane na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz w Urzędzie Gminy Zaklików. Podstawowe znaczenie dla komunikowania się z grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z Obszarem mają spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy. Zaproszeni do niego zostali przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się w skali województw planowaniem przestrzennym, etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani przez RDOŚ w Rzeszowie za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczane były także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) odbyło się w dniach 23 kwietnia 2015 r. w Zaklikowie. Przedstawiono na nim założenia projektu 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D, w ramach którego opracowywane są plany zadań ochronnych na obszarze województwa, metodykę przygotowania planu zadań ochronnych. Zidentyfikowano główne grupy interesu, utworzono Zespół Lokalnej Współpracy, określono zasady jego funkcjonowania i dalszej współpracy oraz sposoby komunikowania się. Scharakteryzowano także Obszar w zakresie przebiegu granic, przedmiotów ochrony i głównych zagrożeń, na podstawie SDF i wstępnie przeanalizowanych dotychczasowych informacji.

II spotkanie ZLW odbyło się w dniu 22 września 2015 r. w Zaklikowie. Przedstawiono na nim wyniki prac inwentaryzacyjnych, wstępną koncepcję ochrony obszaru, projekt korekty granic oraz przedyskutowano proponowane zapisy dokumentacji PZO, propozycje zmian i uzupełnień.

III spotkanie ZLW odbyło się w dniu 5 listopada 2015 r. w Zaklikowie. Zaprezentowano na nim roboczą wersję dokumentacji PZO, przedstawiono zakres zmian wprowadzonych po II spotkaniu i dyskutowano nad propozycjami dalszych zmian

i uzupełnień. Przedstawiono także tok dalszych prac nad projektem PZO i projektem zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia Planu.

Protokoły z powyższych spotkań były umieszczane na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

Obwieszczeniem z dnia 11 lutego 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 353) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 z późn. zm.) Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej Gazeta Wyborcza w dniu 12 lutego 2016 r. Było ono również wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Zaklików w dniach od 11 lutego 2016 r. do 7 marca 2016 r. oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach od 11 lutego 2016 r. do 9 marca 2016 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione, zawarto w tabeli nr 1.

Tabela 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
1.	Uwaga do załącznika nr 3 Do zagrożeń istniejących dla siedliska dąbrowy świetlistej 9110 dodać zagrożenie I01 – nierodzące gatunki zaborcze. W północno-zachodniej części obszaru w siedlisku 9110 od kilku lat obserwuję występowanie niecierpka drobnokwiatowego. W 2014 r. stwierdziłem występowanie przynajmniej kilkudziesięciu osobników, w tym kilka w obrębie stanowiska dzwonecznika nr 2. Orientacyjny zasięg populacji niecierpka drobnokwiatowego przesyłam w załączniku shp.	Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.	Uwagę uwzględniono w załączniku nr 3 do zarządzenia wiersz o lp. 3 zagrożenie o kodzie I01 - Obce gatunki inwazyjne dopisano jako zagrożenie istniejące z wyraźnym wskazaniem, że dotyczy ono niecierpka drobnokwiatowego. Zagrożenie o tym samym kodzie (I01) pozostawiono również jako zagrożenie potencjalne z zaznaczeniem że w tym przypadku chodzi o rośliny, gatunków inwazyjnych m.in. czeremchę amerykańską <i>Padus serotina</i> , robinie akacjową <i>Robinia pseudoacacia</i> , żarnowiec miotlasty <i>Cytisus scoparius</i> i przedstawicieli rodzaju łubin <i>Lupinus</i> , których nie stwierdzono obecnie w obszarze, a które mogą zostać	Uwagę uwzględniono

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
			zawleczone na teren obszaru.	
2.	<p>Uwaga do załącznika nr 7</p> <p>Na załączonej do przedmiotowego projektu zadań ochronnych mapie stanowisk dzwonecznika wonnego podane jest błędne położenie stanowiska dzwonecznika wonnego nr 1. Dlatego należy zmodyfikować jego położenie. Prawidłowe koordynaty stanowiska nr 1 dzwonecznika to: N 50° 45.912, E 22°09. 059.</p>	Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.	Uwagę uwzględniono. dokonano weryfikacji lokalizacji stanowiska.	Uwagę uwzględniono
3.	<p>Uwaga do załącznika nr 7</p> <p>Dodać w PZO nowe stanowisko dzwonecznika wonnego – koordynaty: N50°45'58,4", 22°09'01,8", ilość osobników 1, lub zlokalizować je w obrębie stanowiska dzwonecznika nr 3.</p>	Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.	Uwagę uwzględniono. Ponieważ we wskazanej lokalizacji liczba odnotowanych osobników dzwonecznika wonnego wynosi 1, nie można zakwalifikować go jako odrębnego stanowiska. Podana lokalizacja została uwzględniona poprzez włączenie do stanowiska nr 3	Uwagę uwzględniono
4.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Zmodyfikować termin rozpoczęcia realizacji zadania ochronnego dla dąbrowy świetlistej oraz dzwonecznika wonnego, polegającego na usuwaniu podszytu oraz eliminacji sadzonek drzew niezgodnych z siedliskiem (buk, świerk, daglezcja). Termin rozpoczęcia ww. zadań ochronnych wg projektu PZO - 15 września jest zbyt wczesny, gdyż może spowodować mechaniczne zniszczenie runa leśnego w tym dzwoneczników, których część w tym terminie ma jeszcze zielone pędy. W połowie września 2015 r., stwierdziłem kwitnącego dzwonecznika wonnego. Najlepszym czasem rozpoczynania wycinki krzewów oraz usuwania sadzonek drzew jest początek miesiąca listopada.</p>	Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.	Uwagę uwzględniono W załączniku nr 5 dokonano zmiany terminu realizacji działań ochronnych dla siedliska 9110 oraz dzwonecznika wonnego polegających na poprawie warunków świetlnych oraz eliminacji gatunków drzew niezgodnych z siedliskiem i mogących w przyszłości zaciemniać runo. Zgodnie ze wskazaniem termin realizacji przedmiotowych działań ochronnych określono od 1 listopada do 1 marca.	Uwagę uwzględniono
5.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Należy zmodyfikować termin zadania ochronnego dla dąbrowy</p>	Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.	Uwagę uwzględniono W załączniku nr 5 dokonano zmiany terminu realizacji działań ochronnych dla	Uwagę uwzględniono

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>światlistej i dzwonecznika – poprawienie struktury runa, polegającego na wykoszeniu runa z wywiezieniem biomasy. Rozpoczęcie koszenia runa w terminie od 15 września jest zbyt wczesne w związku z stwierdzeniem kwitnienia dzwonecznika wonnego w połowie września w 2015 r. Optymalnym terminem rozpoczęcia koszenia runa jest początek października gdy nasiona większości roślin już się wysypią.</p>		<p>siedliska 91I0 oraz dzwonecznika wonnego polegających na poprawie struktury runa poprzez wykaszanie. Zgodnie ze wskazaniem termin realizacji przedmiotowego działania ochronnego zmieniono na termin od 1 października do 31 października.</p>	
6.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Dodać zadanie ochronne dla dąbrowy światlistej – zwalczanie roślin inwazyjnych – niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>. Obszar wykonywania ww. zadania ochronnego w obrębie orientacyjnego zasięgu niecierpka przedstawionego w załączonym do uwag pliku shp. W północno zachodniej części obszaru w siedlisku 91I0 od kilku lat obserwuję ww. gatunek inwazyjny. W 2014 r. stwierdziłem występowanie przynajmniej kilkudziesięciu osobników, w tym kilka w obrębie stanowiska dzwonecznika nr 2. Inwazję niecierpka drobnokwiatowego stwierdziłem na siedlisku wyżynnego boru jodłowego 91P0 w obszarze Uroczyska Lasów Janowskich. Jeżeli jego inwazja występuje zuboższym troficznym siedlisku wyżynnej jedliny o tyle jest to bardziej możliwe w żyzniejszym siedlisku dąbrowy światlistej. W 2014 r. stwierdziłem inwazję tego <i>Impatiens parviflora</i> w najbliższym sąsiedztwie siedliska dąbrowy światlistej SOO Wierzchowiska w województwie lubelskim. W związku z powyższym brak zwalczania niecierpka drobnokwiatowego w PZO grozi w najbliższych latach ekspansją</p>	Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.	<p>Uwagę uwzględniono. Dla ograniczenia czy też likwidacji gatunku działanie zostało uznane jako konieczne do realizacji w całym Obszarze Natura 2000. Zwalczanie niecierpka drobnokwiatowego jedynie w obrębie siedliska 91I0 nie wydaje się być celowe z punktu widzenia przyrodniczego ponieważ możliwe jest pojawienie się gatunku w innych fragmentach obszaru nie będących siedliskiem 91I0 skąd może się on ponownie rozprzestrzenić.</p>	Uwagę uwzględniono

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>tego gatunku na pozostałe fragmenty dąbrowy świetlistej oraz wkroczenie tego gatunku do grądu subkontynentalnego. Zadanie ochronne – zwalczanie niecierpka drobnokwiatowego miałyby miejsce kilka razy w ciągu sezonu wegetacyjnego w ciągu kolejnych kilku lat i polegałoby na wrywaniu roślin najlepiej jeszcze w stadium wegetatywnym, począwszy od drugiej połowy maja.</p>			
7.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Zwiększyć w PZO ilość podszytu wycinanego w ramach zadania ochronnego „poprawienie warunków świetlnych w runie” do poziomu przynajmniej 80%. Ilość wycinanych krzewów w ramach jednej tury wykonywania zadania ochronnego, określona na poziomie 50% jest zbyt niska. W 2013 r. w dąbrowie świetlistej (płat siedliska w projekcie PZO nr 5), wycięto ponad 50% podszytu. Pozostawione zostały tylko okazy gatunków: jałowiec pospolity, głóg sp., jarzębina pospolita. Już po dwóch latach od wykonania powyższego zabiegu, pojawiła się potrzeba jego powtórzenia, gdyż krzewy zaczęły się regenerować. W 2016 r. jest planowana kolejna tura wykonania wycinku krzewów w dąbrowie świetlistej. Wycinka jedynie, 50% krzewów w dąbrowie świetlistej w okresie co 3 lata jest niewystarczająca, gdyż krzewy przed kolejnym nawrotem cięć zdążą odrosnąć i nadal będą stanowić dużą konkurencję dla runa leśnego, a to może niekorzystnie wpłynąć na stan ochrony dzwonecznika wonnego oraz spowodować nieosiągnięcie celu ochrony w czasie trwania PZO – utrzymanie populacji dzwonecznika wonnego na poziomie 60 osobników. Jeżeli zabieg wycinania podszytu ma być wykonywany z częstotliwością co 3 lata należy wycinać wszystkie okazy krzewów z gatunków: leszczyna pospolita, trzmielina</p>	Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.	Na podstawie przedstawionej argumentacji zwiększono ilość przewidzianego do wycięcia podszytu do 80%.	Uwagę uwzględniono

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>brodawkowata, trzmielina zwyczajna, dereń pospolity z ekspansywnymi krzewami należy też usuwać ekspansywne gatunki drzew w podszycie: grab zwyczajny, lipa drobnokwiatowa, jawor itp. Podczas zabiegu wycinania podszytu należy pozostawić wszystkie osobniki jałowca pospolitego, berberysu zwyczajnego, jarzębiny pospolitej, głogów.</p>			
8.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Do zadań ochronnych dodać monitoring inwazyjnych gatunków roślin w całym obszarze, w tym niecierpka drobnokwiatowego. Monitoring inwazyjnych gatunków roślin prowadzić należy w obszarze również poza zasięgiem siedlisk będących przedmiotem ochrony SOO Dąbrowa koło Zaklikowa</p>	<p>Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.</p>	<p>Nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowego działania ochronnego w postaci monitoringu inwazyjnych gatunków roślin. Jako działanie ochronne zgodnie z wcześniejszą uwagą wprowadzono Eliminację niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>. Działanie to zaplanowano do realizacji z dużą częstotliwością – corocznie od maja trzy lub czterokrotnie w trakcie sezonu wegetacyjnego, przez cały okres obowiązywania PZO. Tak częsta obecność w obszarze da wystarczające informacje o występowaniu gatunku w obszarze i nie jest potrzebne wprowadzanie odrębnego działania monitoringowego w tym zakresie.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona</p>
9.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>W ramach zalecanych drzew do odnowienia w dąbrowie świetlistej dopuścić możliwość sadzenia pojedynczych okazów sosny pospolitej. Ponadto dopuścić udział sosny pospolitej w drzewostanie dąbrowy świetlistej na poziomie 10-15 %. Niewielki udział sosny w dąbrowie świetlistej jest wskazany z powodu lekko zakwaszającego wpływu na glebę, spowalniającego proces eutrofizacji gleby przez gromadzenie biomasy z rozkładających się liści drzew liściastych oraz runa.</p>	<p>Adam Rapa Pismo z dnia 4 marca 2016 r.</p>	<p>Nie przewiduje się możliwości dopuszczenia możliwości sadzenia sosny pospolitej w dąbrowie świetlistej, jak również dopuszczenia jej udziału w drzewostanie na proponowanym poziomie, ponieważ protegowanie sosny zgodnie z obecnym stanem wiedzy jest jedną z przyczyn zubożenia florystycznego dąbrów świetlistych. Negatywny wpływ sosny na dąbrowy świetliste został również podkreślony (jako przyczyna pinetyzacji) w Przewodniku Metodycznym Monitoringu Siedlisk i Gatunków cz. I. Dla stanu siedliska odpowiadającemu ocenie FV gatunek ten nie powinien w ogóle w nim</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
			występować natomiast proponowany poziom utrzymania odnowień powoduje obniżenie oceny stanu siedliska do oceny U2 ponieważ nie można go traktować jako znikomy (ocena U1). Przyjęcie działania będzie bardzo negatywnie wpływać na stan zachowania siedliska i powodować jego degradację.	
10.	<p>Uwaga do załącznika nr 4</p> <p>Cel w projekcie zarządzenia przesłanym do GDOŚ przed przystąpieniem do konsultacji miał brzmienie: <i>Celem jest zachowanie siedliska i utrzymanie go w stanie niepogorszonym (U1) poprzez zmniejszenie zacielenia.</i></p> <p>Do tak sformułowanego celu nie zgłaszano uwag, natomiast obecny cel został sformułowany w sposób niemierzalny i nieweryfikowalny</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 16 lutego 2016 r.</p>	<p>Wprowadzono poprzedni zapis pozwalający na weryfikację celu.</p>	<p>Uwagę uwzględniono</p>
11.	<p>Uwaga do załącznika nr 4</p> <p>Z treści celu, nakreślonego w projekcie uprzednio przesłanym GDOŚ, usunięto zapis: <i>Powierzchnia zajętego siedliska nie powinna być mniejsza niż 1,5 ha.</i></p> <p>Nie jest zrozumiałe czym podyktowana jest zmiana zapisów skutkująca zmniejszeniem weryfikowalności celu działań ochronnych.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 16 lutego 2016 r.</p>	<p>Przywrócono poprzednią wersję zapisu</p>	<p>Uwagę uwzględniono</p>
12.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Działanie „Poprawa warunków świetlnych w runie” oraz „Poprawienie struktury runa” dla dzwonecznika wonnego jest tożsame z działaniem dedykowanym siedlisku 9110, sugeruję zatem dopisanie przedmiotu ochrony i jego lokalizacji, tak aby nie powielić tych samych zapisów</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska e-mail z dnia 16 lutego 2016 r.</p>	<p>Wskazane w uwadze działania ochronne dla siedliska 9110 oraz dzwonecznika wonnego faktycznie są działaniami wspólnymi. W opisie tych działań zostało to wskazane w związku z czym nie ma potrzeby łączenia zapisów dla tych przedmiotów ochrony.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
13.	<p>Uwaga do załącznika 6</p> <p>Prawidłowa nazwa dokumentu brzmi:</p> <p><i>Plan Urządzenia Lasu,</i></p> <p>ponadto <u>obecnie brak podstaw do zawierania ustaleń odnoszących się do tego typu dokumentów</u>, co więcej z treści wskazania wynika, że obowiązującym dokumentem jest inwentaryzacja, która ma charakter decyzji administracyjnej.</p> <p>Powyższe stanowi o tym, że wskazanie należy usunąć.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska</p> <p>e-mail z dnia 16 lutego 2016 r.</p>	<p>Uwagę uwzględniono z załącznika nr 6 usunięto wiersz nr 2 dotyczący uproszczonego planu urządzenia lasu.</p>	<p>Uwagę uwzględniono</p>
14.	<p>Uwaga do uzasadnienia</p> <p>Zapis „Dane zebrane na potrzeby przedmiotowego planu zadań ochronnych są wystarczające do zaplanowania działań ochronnych, w związku z czym nie ma obecnie przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla Obszaru.”</p> <p>stanowi jedynie powtórzenie treści załącznika nr 6 przedmiotowego planu, nie wyjaśnia natomiast jakie względy przemawiają za sformułowaniem tego typu ustaleń</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska</p> <p>e-mail z dnia 16 lutego 2016 r.</p>	<p>Uwagę uwzględniono i uszczegółowiono zapis poprzez wskazanie „<i>W planie zadań ochronnych zarekomendowano wskazanie do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaklików, polegające na odstąpieniu od lokalizacji zabudowy oraz obiektów infrastruktury technicznej w granicach obszaru Natura 2000, ponieważ działania takie mogą spowodować pogorszenie stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz ograniczyć możliwość zwiększenia powierzchni siedlisk i gatunków.</i>”</p>	<p>Uwagę uwzględniono</p>

W ramach udziału społecznego Pan Adam Rapa wskazał również uwagi do dokumentacji dotyczące uzupełnienia listy członków zespołu lokalnej współpracy oraz uzupełnienie literatury użytej do opracowania dokumentacji planu. W odpowiedzi na wniesione uwagi należy wskazać, że listę członków zespołu lokalnej współpracy w dokumentacji udostępnionej na potrzeby udziału społecznego została ukryta ze względu na ochronę danych osobowych osób będących członkami ZLW. Odnośnie drugiej uwagi do literatury dopisano pozycję: I. Rapa A. 2012. Nowe stanowisko dzwonecznika wonnego *Adenophora liliifolia* w Dąbrowie koło Zaklikowa (Wyżyna Lubelska). New locality of *Adenophora liliifolia* in Dąbrowa near Zaklików (Wyżyna Lubelska Upland). *Chrońmy Przyrodę Ojczyzn* 2012a; 68, 1: 70–74. http://www.iop.krakow.pl/files/66/spis_pelne_teksty_1_2012.pdf (dostęp 4 marca 2016 r.); druga ze wskazanych publikacji nie wnosi nowych informacji co do przedmiotów ochrony objętych Planem Zadań Ochronnych pominięto w dokumentacji w związku z czym nie została dopisana.

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu 11 lutego 2016 r.

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525) uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniu 6 maja 2016 r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony na obszarach Natura 2000. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy siedliskowej, spójna Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I i siedlisk gatunków wymienionych w załączniku II w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam gdzie to stosowne - odtworzenie takiego stanu.

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków o których mowa w art. 2, natomiast zgodnie z art. 17 mają obowiązek raportowania co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w obszarze. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem dla raportowania.

2) Konsultacje społeczne.

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat, wyniesie łącznie około 98,5 tys. zł.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomiano w pkt. 1.